

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol
Dyddiad y Cyfarfod:	6 Mehefin 2018
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Karen Evans, Pennaeth Addysg a Gwasanaethau Plant
Awdur yr Adroddiad:	Karen Evans, Pennaeth Addysg a Gwasanaethau Plant
Teitl:	Canlyniadau Archwiliad Estyn Sir Ddinbych 2018

1. **Am beth mae'r adroddiad yn sôn?**

1.1 I roi diweddariad i'r pwyllgor ar yr Archwiliad Estyn diweddar o'r Awdurdod.

2. **Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?**

2.1 Fel rhan o raglen gwaith i'r dyfodol Llywodraethu Corfforaethol, gofynnodd y Pwyllgor i adroddiad gael ei gyflwyno yn dangos canlyniad yr archwiliad.

3. **Beth yw'r Argymhellion?**

3.1 Bod Aelodau yn ystyried yr wybodaeth a ddarparwyd ac yn rhoi sylwadau yn unol â hynny.

4. **Manylion yr Adroddiad**

4.1 **Cefndir**

4.11 Ym mis Chwefror 2018 cafodd Wasanaethau Addysg yr Awdurdod eu harchwilio gan Estyn. Mae'n rhaid i'r holl Awdurdodau gael eu harchwilio gan Estyn fel rhan o'u cyfundrefn arolygu yng Nghymru. Cynhaliwyd yr archwiliad diwethaf o Sir Ddinbych yn 2012.

4.12 Fel rhan o'r broses hon bu'n rhaid i'r Awdurdod gyflwyno Adroddiad Hunanwerthuso yn dilyn canllawiau Estyn.

4.13 Yr Awdurdod oedd y cyntaf yng Nghymru i gael eu hasesu'n llawn yn erbyn fframwaith arolygu newydd Estyn sydd yn canolbwyntio ar bob un o'r meysydd canlynol:

Adran	Maes Archwiliad
1	Canlyniadau
2	Ansawdd y Gwasanaethau Addysg
3	Arweinyddiaeth a Rheoli

4.2 Canlyniadau'r Archwiliad

4.2.1 Cyhoeddwyd canlyniad archwiliad Estyn o'r Awdurdod yn eu hadroddiad ar gyfer Ebrill 2018. Mae'r adroddiad i'w gael yn Atodiad 1. Tynnir sylw aelodau i'r crynodeb ar dudalen 2 o'r adroddiad hwn.

4.2.2 Croesawyd darganfyddiadau'r adroddiad gan Addysg a Gwasanaethau Plant. Mae Estyn wedi beirniadu arweinyddiaeth a rheoli yn y gwasanaeth i fod yn rhagorol a chanlyniadau ac ansawdd addysg i fod yn dda.

Adran	Maes Archwiliad	Canlyniad
1	Canlyniadau	Da
2	Ansawdd y Gwasanaethau Addysg	Da
3	Arweinyddiaeth a Rheoli	Rhagorol

4.2.3 Sir Ddinbych oedd un o ddim ond dau o awdurdodau i dderbyn rhagorol am arweinyddiaeth yn y rownd ddiwethaf o archwiliadau, ac y cyntaf i gael eu dyfarnu gyda gradd ragorol ar gyfer arweinyddiaeth o dan y fframwaith archwilio newydd a gyflwynwyd ar draws Cymru.

4.2.4 Mae rhan amlwg o'r adroddiad yn dweud "... bod canlyniadau yn Sir Ddinbych yn gadarn ar draws bron iawn yr holl ddangosyddion allweddol am sawl blwyddyn mewn ysgolion cynradd ac uwchradd, ac yn enwedig ar gyfer Cyfnod Allweddol 4."

4.2.5 Mae Estyn hefyd wedi tynnu sylw at yr uno diweddar ar gyfer Addysg a Gwasanaethau Plant i gael "effaith bositif" ar wasanaethau i blant, pobl ifanc a'u teuluoedd. Mae Estyn hefyd wedi gofyn i Sir Ddinbych baratoi astudiaeth achos ar gyfuno Addysg a Gwasanaethau Plant er mwyn rhannu arfer da gyda chynghorau eraill ar draws Cymru.

4.2.6 Mae'r adroddiad yn tynnu sylw fod "gan yr awdurdod fwriad moesol cryf sydd yn tanategu ei wasanaethau addysg gan ganolbwyntio ar uchelgais i wneud y mwyaf o gyfleoedd mewn bywyd i bob dysgwr."

4.2.7 Rhai sylwadau allweddol eraill gan Estyn o'r adroddiad fel a ganlyn:

- "Mae'r awdurdod yn adnabod ei ysgolion yn dda iawn"
- "Mae gan yr awdurdod fwriad moesol cryf sydd yn tanategu ei wasanaethau addysg gan ganolbwyntio ar uchelgais i wneud y mwyaf o gyfleoedd mewn bywyd i bob dysgwr."
- "Safonau disgyblion mewn Cymraeg iaith gyntaf yn parhau yn gadarn yn ystod eu hamser yn yr ysgol"
- "Mae gan yr awdurdod ddealltwriaeth gadarn o ehangder yr addysg ddewisol yn y cartref yn y sir"

- “Nodwedd gadarn o’r awdurdod yw’r ffordd y mae’n ymgynghori gyda phlant a phobl ifanc wrth wneud penderfyniadau sydd yn eu heffeithio nhw a wrth werthuso’r ystod eang o wasanaethau y mae’n ei gynnig”
- “Gall plant ddylanwadu’r broses gwneud penderfyniadau”
- “Mae ysgolion yn gweithio’n dda mewn clystyrau o ysgolion cynradd a’u partneriaid ysgolion uwchradd”
- “Mae’r awdurdod yn gosod disgwyliadau clir i’r holl ysgolion a rhieni mewn perthynas â phresenoldeb disgyblion”
- “Mae Cynllun Strategol Cymraeg mewn Addysg yr awdurdod yn dangos ymrwymiad cryf i ddatblygu gwasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg”
- “Mae gwasanaethau ieuenctid o ansawdd da yn cael eu darparu gan yr awdurdod sy’n cwrdd ag anghenion ystod eang o bobl ifanc”
- “Mae swyddogion ac aelodau etholedig yn gweithredu rhaglen moderneiddio addysg yr awdurdod yn llwyddiannus”
- Mae arweinyddiaeth wleidyddol a strategol yr awdurdod yn effeithiol iawn”
- “Mae dull yr awdurdod i reoli newid cymhleth yn effeithiol iawn”

4.2.8 Mae'r adroddiad yn gadarnhaol iawn ac yn deyrnged i'r gwaith wedi'i wneud i gefnogi Addysg ac Ysgolion yn Sir Ddinbych. Mae'r adroddiad yn cynnwys nifer fechan o argymhellion ac mae cynllun gweithredu yn cael ei lunio i fynd i'r afael â'r rhain. Dyma'r argymhellion:

Argymhellion	
1	Lleihau'r amrywioldeb mewn canlyniadau mewn ysgolion uwchradd
2	Sicrhau fod y gwerthusiad o wasanaethau yn canolbwyntio'n glir ar fesur canlyniadau y mae plant a phobl ifanc yn eu cyflawni trwy'r gwasanaethau hynny.

4.2.9 Mae canlyniad yr adroddiad yn dystiolaeth o'r flaenoriaeth y mae Sir Ddinbych wedi'i roi i Addysg ers nifer o flynyddoedd. Mae'r ymrwymiad i wella Addysg yn barhaus a'r canlyniadau ar gyfer plant a phobl ifanc yn parhau i fod yn ffocws a gweledigaeth am flynyddoedd i ddod.

- 5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?**
Mae'r gwasanaethau a ddisgrifir yma oll yn cefnogi'r flaenoriaeth i wella addysg, yn unol â'r flaenoriaeth o ran pobl ifanc, a Sir Ddinbych yn fan lle mae ar bobl iau eisiau byw a gweithio ynddo a meddu ar y sgiliau i wneud hynny.
- 6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?**
Bydd unrhyw waith cysylltiol gyda'r adroddiad yn y dyfodol yn rhan o swyddogaethau parhaus mewn Addysg a Gwasanaethau Plant.
- 7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Les a gynhaliwyd ar y penderfyniad?**
Dim Asesiad o Effaith ar Les wedi'i wneud. Ddim ei angen fel rhan o'r broses hon.

- 8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gyda'r Pwyllgor Craffu ac eraill?**
Mae'r adroddiad wedi'i ddarparu yn dilyn cais gan Lywodraethu Corfforaethol am adborth ar y canlyniadau archwiliad.

- 9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid**
Mae'n braf gweld ac yn codi calon bod yr adroddiad yn gwneud cyfeiriadau cadarnhaol i'r ffordd y mae'r cyngor yn rheoli'r fformiwla cyllido, cyllidebau a phroses herio ac ymyrraeth i ysgolion gyda diffyg cyllideb wedi'i gynllunio.

- 10. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?**
Mae'r Adroddiad Arolygu yn hynod o gadarnhaol a bydd y 2 camau gweithredu a argymhellir yn cael eu gwneud.

- 11. Pŵer i wneud y Penderfyniad**
Pennaeth Addysg a Gwasanaethau Plant